

การประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

เทศบาลตำบลหนองยวง

ตำบลหนองยวง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบในทางลบ ซึ่งปัญหาเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริตคือการแก้ไขปัญหาทุจริตที่ยั่งยืน การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการป้องกันการทุจริตของหน่วยงานสามารถบรรลุผล สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลหนองยวง จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของเทศบาลตำบลหนองยวงขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลตำบลหนองยวง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงทุจริต	๑
๒. ประเภทความเสี่ยงทุจริต	๑
๓. ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม	๑
๔. กรอบการประเมินความเสี่ยงทุจริต	๓
๕. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๔
๖. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
ส่วนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของเทศบาลตำบลหนองยวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๗
ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๗
ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงทุจริต	๘
ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	๑๑

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้การนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงทุจริต ได้แก่

๑) เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต

๒) ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม ตรวจสอบได้

๔) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒. ประเภทความเสี่ยงทุจริต ได้แก่

๑) ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต ตาม พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒) ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

๓) ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและ การบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓. ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

/ความเสี่ยง (Risk)...

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบน ไปจากที่กำหนดไว้ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวก หรือทางลบก็ได้

ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง

ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส

ความเสี่ยง /ปัญหา หมายถึง

ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม

ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รุ้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง เป็นขั้นตอนตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริต

โอกาส (Likelihood) หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) หมายถึง คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัยคือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

สินบน Bribery ISO ๓๗๐๐๑ : ใต้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอการสัญญา การให้การรับ การเรียกร่องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่วาจะมีมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่วาจะเป็นสถานที่ใดๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ ของบุคคลนั้น (ตามความหมายของ ISO ๓๗๐๐๑ “offering, promising, giving, accepting or soliciting of an undue advantage of any value (which could be financial or non-financial), directly or indirectly, and irrespective of location(s), in violation of applicable law, as an inducement or reward for a person acting or refraining from acting in relation to the performance of that person’s duties.

ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ

Key Controls in place หมายถึง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีอยู่ในปัจจุบัน

Further Actions to be Taken หมายถึง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานจัดทำเพิ่มเติม

๔. กรอบการประเมินความเสี่ยงทุจริต

๔.๑ กรอบตาม COSO ๒๐๑๓ กรอบหลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ โดยที่ผ่านมามีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง มาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ - องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ - คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ - คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ - องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ - องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ - กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ - ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ - พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ - ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ - ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ - พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ - ควบคุมในนโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ - องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ - มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไป

ได้

หลักการที่ ๑๕ - มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการ

ควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ - ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ - ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและ

เหมาะสม

/๔.๒ กรอบหรือภาระงาน...

๔.๒ กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective: แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำ
อีก

Detective: เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ
ต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อสงสัยบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาแส
แก่ผู้บริหาร

Preventive: ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในสวน
พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำ
ไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามา
ได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าใน
เรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในสวนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต
(Unknown Factor)

๕. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยง
ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้งและแทรกกิจกรรมการตอบโตความเสี่ยงไว้อีกก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของ
การเผื่อระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้
และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision สวนการตรวจสอบภายในจะเป็นใน
ลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบถาม เป็นลักษณะ Post-Decision ควบคุมและตรวจสอบโดยใช้
อำนาจกฎหมาย หน่วยงานของทางราชการจะเน้นที่การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance) ซึ่งจำเป็นแต่ได้ผล
น้อยในการสร้าง “คุณภาพ” “คุณค่า” ที่เกิดจากการตรวจสอบนอกจากนั้นยังเป็นการเน้น “อดีต” มากกว่า
“ปัจจุบัน” และ “อนาคต”

๖. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ได้จัดทำคู่มือแนวทางการ
ประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงทุจริต/
เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “มาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริต” (Corruption Risk Control) ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยมีขั้นตอนหลัก ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงหน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินความเสี่ยง
การทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ
ด้านโอกาส และด้านผลกระทบและการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

/• โอกาสที่จะเกิด...

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของควมถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ
- ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

๒) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตโดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ไหลละเอียดและชัดเจน มากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงาน อาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

การค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตควมมีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือ เป็นการพยากรณ์ล่วงหน้า ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัด จากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยีไม่มีหรือไม่พอบุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเอียดการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๓) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต อาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับ ความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมิน มาประกอบด้วย

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน (ดูคำอธิบายเพิ่มเติม) เพื่อพิจารณา จัดทำ มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้

ระดับ	คำอธิบาย การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้อุ่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหลวมและไม่มีประสิทธิผลการควบคุมไม่ทำให้อุ่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการยืนยันผลวามাত্রการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่หากพบวาระูปแบบการทุจริตหรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวงจร PDCA

ส่วนที่ ๒
การประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของเทศบาลตำบลหนองยวง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลตำบลหนองยวงกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน โดยใช้เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต และเกณฑ์ผลกระทบที่ไม่ใช่ตัวเงิน ดังนี้

๑. เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางการเงิน

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เกิดความเสียหายต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเขาตรวจสอบขอเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียนแจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

/๓. เกณฑ์การวัดระดับ...

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงทุจริต (Risk Score)

Risk Score					
โอกาสเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ(Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงทุจริต

ตารางที่ ๑ การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือ คาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตควมมีโอกาสเกิด (Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงทุจริต	ประเภทความเสี่ยงทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑.	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘		
๑.๑	การรับของขวัญ ของกำนัล จากผู้มาติดต่อราชการ เพื่อให้ได้รับบริการที่รวดเร็วขึ้น		✓
๑.๒	การเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต		✓

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงทุจริต	ประเภทความเสี่ยงทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๒.	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ		
๒.๑	บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน มีการเรียกรับเงินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อการปฏิบัติหน้าที่		✓
๓.	การจัดซื้อจัดจ้าง		
๓.๑	การปฏิบัติงานด้านพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง ตลอดจนการบริหารสัญญา มีการให้และรับของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรองในรูปแบบของเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ส่งผลให้มีการตัดสินใจที่เอื้อประโยชน์แก่ผู้ให้หรือบุคคลอื่น		✓
๔.	การบริหารงานบุคคล		
๔.๑	การรับสมัครคัดเลือกบุคคลเป็นพนักงานจ้างไม่เป็นธรรม และโปร่งใส หรือมีบุคคลที่เป็นเครือญาติหรือบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าปฏิบัติงาน		✓
๔.๒	การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/เงินเดือน และการมอบหมายงาน ไม่เป็นธรรม มีการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่น เพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง		✓

ตารางที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑.	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	การรับของขวัญ ของกำนัลจากผู้มาติดต่อราชการ เพื่อให้ได้รับบริการที่รวดเร็วขึ้น	๒	๒	๔ /ต่ำ
		การเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต	๒	๒	๔ /ต่ำ

๒.	การใช้ อำนาจตาม กฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ	บุคลากรของหน่วยงาน ไม่ให้ความสำคัญกับการ ปฏิบัติงาน มีการเรียกรับ เงินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อการปฏิบัติหน้าที่	๒	๑	๒ /ต่ำ
๓.	การจัดซื้อจัดจ้าง	การปฏิบัติงานด้านพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง ตลอดจน การบริหารสัญญา มีการให้ และรับของขวัญ/สินน้ำใจ/ การเลี้ยงรับรองในรูปแบบ ของเงินหรือผลประโยชน์ อื่นใดส่งผลให้ มีการ ตัดสินใจที่เอื้อประโยชน์แก่ ผู้ให้หรือบุคคล	๓	๒	๖ /ปานกลาง
๔.	การบริหารงานบุคคล	การรับสมัครคัดเลือก บุคคลเป็นพนักงานจ้างไม่ เป็นธรรมและโปร่งใส หรือ มีบุคคลที่เป็นเครือญาติ หรือบุคคลที่ตนเองได้รับ ผลประโยชน์เข้าปฏิบัติงาน	๒	๑	๒/ ต่ำ
		การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/ เงินเดือน และการ มอบหมายงาน ไม่เป็น ธรรม มีการเรียกรับเงิน หรือผลประโยชน์อื่น เพื่อให้ได้รับการแต่งตั้ง หรือเลื่อนตำแหน่ง	๒	๒	๔/ ต่ำ

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ตารางที่ ๓ แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

ลำดับที่	ประเด็นความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๑	การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑.๑ การรับของขวัญของกำนัล จากผู้มาติดต่อราชการ เพื่อให้ได้รับบริการที่รวดเร็วขึ้น ๑.๒ การเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการหรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต	ต่ำ ต่ำ	๑. จัดทำมาตรการ NO Gift Policy ๒. จัดทำโครงการเชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐาน ด้วยความวิริยะอุตสาหะ และซื่อสัตย์สุจริต ๓. จัดทำโครงการพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service) ๔. จัดทำโครงการจัดทำคู่มือประชาชนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ	๒.๑ บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน มีการเรียกรับเงินหรือประโยชน์	ต่ำ	๑. จัดทำโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ๒. จัดทำมาตรการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส ๓. จัดทำมาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมของเทศบาลตำบลหนองยวง

ลำดับ ที่	ประเด็นความเสี่ยง ทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ สินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง ทุจริต	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
		อื่นใดเพื่อการปฏิบัติ หน้าที่		
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	๓.๑ การปฏิบัติงาน ด้านพัสดุ การจัดซื้อจัด จ้าง ตลอดจนการ บริหารสัญญา มีการให้ และรับของขวัญ/ สินน้ำใจ/การเลี้ยง รับรองในรูปแบบของ เงินหรือผลประโยชน์ อื่นใดส่งผลให้มีการ ตัดสินใจที่เอื้อ ประโยชน์แก่ผู้ให้หรือ บุคคล	ปานกลาง	๑. จัดทำมาตรการจัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริต ของหน่วยงาน ๒. จัดทำมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงาน
๔	การบริหารงานบุคคล	๔.๑ การรับสมัคร คัดเลือกบุคคลเป็น พนักงานจ้างไม่เป็น ธรรมและโปร่งใส หรือ มีบุคคลที่เป็นเครือ ญาติ หรือบุคคลที่ ตนเองได้รับ	ต่ำ	๑. จัดทำมาตรการสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล ๒. จัดกิจกรรมสร้างความโปร่งใสในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน

ลำดับ ที่	ประเด็นความเสี่ยง ทุจริตที่เกี่ยวข้องกับ สินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง ทุจริต	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
		ผล ประโยชน์ เข้า ปฏิบัติงาน ๔.๒ การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อน ตำแหน่ง/เงินเดือน และการมอบหมายงาน ไม่เป็นธรรม มีการเรียกรับเงินหรือ ผลประโยชน์อื่น เพื่อให้ ได้รับการแต่งตั้งหรือ เลื่อนตำแหน่ง	ต่ำ	